

[Gregersen.]

faar Laan, og andre, der faar det sent. De ved, naar de tegner sig, at saadan ligger det, de ved, hvilke Vilkaar de kommer ind under; og naar de selv er tilfredse med disse Vilkaar, ja, gaar ind til dem med Begejstring, lad saa Statsmagten holde sig uden for det. Befolkningen skal jo da ikke umyndiggøres paa alle Omraader.

Der er i Politik et meget brugt Ord om Frihed under Ansvar. Ansvaret her maa ogsaa blive deres eget fuldt og helt, og det er det. Og skulde der være Mennesker, som gaar med af ikke ideelle Grunde i Haab om at komme først, og som har faaet eller faar Vingerne svedet, saa faar de ogsaa selv om det. Hvis de har været blot og bart Chancejægere, maa de tage Nitterne.

Det er i øvrigt ikke usandsynligt, at den stedfundne Undersøgelse og Drøftelse i nogen Maade vil virke sorterende for den kommende Tilslutning til Finansieringskasserne, og at de, der kunde tænke sig at gaa med paa Spekulation og ikke som andre af mere ideelle Grunde, vil holde sig tilbage — den mindre Tilgang til Finansieringskasserne i den sidste Maanedes Tid kunde tyde derpaa.

Men hvorom alting er, om Folk vil gaa med eller holde sig tilbage, maa blive deres egen Sag, og de Mennesker, som Lovforslaget berører, vil føle sig krænket i deres Retsbevidsthed, hvis man tager deres Selvbestemmelsesret fra dem, deres Ret til at slutte sig sammen og finansiere hinanden med deres egne Penge. Man kan sige, at de efter gængs Tankegang er politisk umodne, naar de udelukkende sætter deres egne Penge i Foretagendet uden at kræve Statens Medvirkning i Form af Garanti eller direkte Tilskud. Hvis de politisk var naaet til Skelsaar og Alder og i Kraft af det Antal Vælgere, de repræsenterer, var kommet med deres Krav om Statsstøtte, saa vilde Handelsministeren sikkert have haft lettere ved at kende og forstaa dem, og saa havde Lovforslaget maaske dog ikke faaet den Form, det har faaet.

Vi erkender, at der i disse Forhold, hvor det drejer sig om Millionbeløb, ligesom for Banker og Sparekasser maa finde et vist Tilsyn Sted. Men de omhandlede Selskaber maa i den Henseende ligestilles med Banker og Sparekasser, de skal ikke

udleveres retsløst og naadeløst til Bankinspektøren og Handelsministeren.

Vi giver vor Tilslutning til Kravet om redeligt Agitationsmateriale, men vi gaar blankt imod § 7. De Krav, denne Paragraf stiller, er en saa voldsom Krænkelse af den økonomiske Frihed og Selvbestemmelsesret, at de aldrig vil kunne faa Støtte fra os.

Munch-Petersen: Det er af de foregaaende Talere fremhævet, at den Bevægelse, som dette Lovforslag navnlig tager Sigte paa: Jord, Arbejde, Kapital, ganske vist lover rentefri Laan, men i Virkeligheden giver det modsatte, giver store Omkostninger, lang Ventetid, Usikkerhed for Indskyderne med Hensyn til, om de nogen Sinde vil opnaa de Laan, de har givet Indskud til, og at det hele før eller senere som det Sneboldsystem, det er, maa ende med et Krak.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa de Ting, fordi de allerede er blevet fremdraget her i Debatten, men sige, at det, som det er mere nødvendigt at se paa, er hele Baggrunden for, at saadanne Bevægelser overhovedet opstaa, nemlig den fortvivlede økonomiske Situation, som største Delen af de arbejdende Landbrugere befinder sig i. Det er netop denne Situation, som man fra forskellig Side udnytter til at søge at samle en Bevægelse paa det ene eller det andet Grundlag, hvor man opstiller et eller andet Universalmiddel, som man prøver at faa Folk til at tro paa ved at slaa Parolen fast tilstrækkelig mange Gange, hvad enten nu dette Universalmiddel hedder Grundskyld eller rentefri Laan, eller hvad det nu kaldes.

Givet er det, at der maa ydes en Hjælp paa disse Omraader. Rentenedskæring og Gældsnedskæring er det Krav, som de arbejdende Landbrugere selv stiller. Det ærede Medlem Hr. Hasle var Modstander af en virkelig Rentenedskæring og beskyldte Det radikale Venstre for, at det havde stillet Krav i den Retning. Ordføreren for Det radikale Venstre gav Bolden tilbage til de Konservative. Altsaa, man kan roligt gaa ud fra, at baade Det konservative Folkeparti og Det radikale Venstre er Modstandere af en saadan Foranstaltning.

Det ærede Medlem Hr. Hasle paastod ogsaa, at en virkelig Rentenedskæring er umulig, lige saa umulig som at presse en Liter ud af en Trepægleflaske. Renten er